

CRICIOVA

Sediul consiliului local: Criciova nr. 51 A, telefon/fax 0256/335807;

Coordonate:

45°37'46" lat. N;
22°04'12" long. E;

Repere istorice:

-1444 - prima atestare documentară a Criciovei (sub cu numele **Krychyowa**);

-așezarea Jdioara nu a fost pustiită în timpul ocupației otomane a Banatului;

-1739 - cetatea Jdioara este ocupată de habsburgi;

-1851 - localitatea Jdioara este consemnată de istoricul **Vályi András** ca fiind „**sat valah ortodox**”, adică locuit de români;

-1859-1860 - în locul numit „**Gialul Mare**” s-au găsit oase de mamut și melci de mare fosilizați;

-1900-1910 - au loc migrări de populație ucraineană în satul Cireșu, atrasă în zonă de marii proprietari forestieri maghiari;

-1912 - învățătorul confesional **Nicolae Drăgalina** înființează corul bisericesc din Criciova;

-1918 - localitatea Criciova primește oficial numele pe care-l poartă și azi;

-32 de locuitori din satul Cireșu au pierit în primul război mondial;

-11.12.1918 - a avut loc la Cireșu o ceremonie dedicată steagului național, cu invitați din Găvojdia, Jdioara, Jena și Lugoj (a vorbit despre tricolor poetul **George Bălteanu**);

-1928 - în Jdioara se înființează o echipă de călușari, instruită de **Ioan Benec**;

-1936 - satul Criciova avea 1020 de locuitori, 218 case, școală primară, cor mixt;

- satul Jdioara avea 1 143 de locuitori, 252 de case, exista școală primară de stat, două mori, cor bărbătesc, oficiu poștal;

-satul Cireșu avea 189 de case și școală primară;

-25 iunie 1947 - se naște la Jdioara **Petre Arnăutu**, viitor căpitan al echipei de fotbal „Politehnica” Timișoara;

-1954 - 50 de familii de ucraineni întemeiază colonia **Cireșu Nou**;

-1964 - așezarea Cireșu Nou intră în componența satului Cireșu Mic;

-27 iulie 1973 - **Gheorghe Derbac** din Jdioara, în locul numit „Rovină”, descoperă o oală de lut cu 69 de denari republicani romani din argint (sec II-I î.Ch.);

-4 septembrie 1984 - se naște **Alina Claudia Trastău**, interpretă de muzică populară bănățeană;

-1994 - este refăcută pictura bisericii ortodoxe din Criciova;

-1995 - este înființat corul bisericesc mixt;

-2002 - comuna Criciova avea 1 716 locuitori;

-3.09.2006 - prima ediție a sărbătorii numită „Zilele cetății Jdioara”;

-2009- au loc manifestări închinare împlinirii a 100 de ani de la stabilirea în localitate a populației ucrainene;

-04.2010 - au loc alegeri anticipate pentru funcția de primar (e ales **Petru Roșoca**, dar acesta care demisionează în noiembrie 2013);

-2011 - sunt reabilite căminele culturale din cele patru localități ale comunei;

-2012 - este construit un teren de sport artificial la Criciova;

-este asfaltat drumul Criciova-Cireșu;

-2013 - este finalizată aducțiunea de apă Cireșu-Criciova și Jdioara;

Populația stabilă la 1 ianuarie 2012 - total

= 1 587 persoane, din care:

- masculin = 797 persoane

- feminin = 790 persoane

Numărul locuințelor la 1 ianuarie 2013 =

644

Sate componente: Criciova, Cireșu (1603, Cziresul), Cireșu Mic (1954), Jdioara (1320,

castellani de Sydour);

Instituții școlare: Școală gimnazială: Criciova; Grădinițe: Criciova, Cireșu și Jdioara;

Instituții sanitare: Dispensar medical uman: Criciova; Dispensar veterinar: Criciova;

Instituții culturale: Cămine culturale: Criciova (două), Cireșu și Jdioara; Bibliotecă: Criciova (fondată 1962);

Biserici: Ortodoxă română: Criciova (1876), Cireșu (1834) și Jdioara (1907); Ortodoxă ucraineană: Criciova; Baptiste: Criciova, Cireșu și Jdioara; Mănăstirea Pereu (de maici) din localitatea Cireșu;

Ruga și alte manifestări cultural-religioase: Jdioara (29 iunie - Sfinții Apostoli Petru și Pavel), Criciova (15 august - Sfânta Maria Mare), Cireșu (26 octombrie - Sfântul Dimitrie) și Criciova - ucraineni (21 noiembrie);

„Zilele Cetății” Jdioara (septembrie).

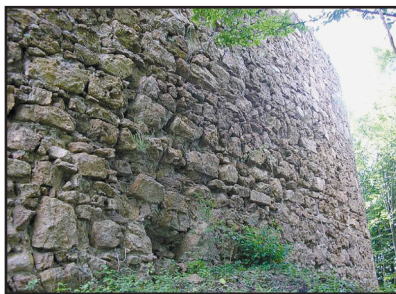
Cetățeni de onoare: Stela Cornelia Jupan, Mihai Decun și Ioan Cristian Dancia.

CRICIOVA

GHEORGHE CIOCĂNEȘTI, CASTELANUL
DE JDIOARA

Satul Jdioara este atestat documentar în anul 1215, sub numele de **Zsiodovar**. Jdioara pare să fi fost întemeiată în secolele II – III e.n., în timpul colonizării romane, după cum credea istoricul bănățean **Vasile Maniu**. Mai plauzibilă însă este datarea cetății în epoca medievală. Fortăreața, ridicată pe o culme care domină Valea Timișului, este natural apărată din spate de un șir de dealuri înalte. Avea forma unui patruleter cu colțurile rotunjite. Zidurile, groase de 180 de centimetri, au fost făcute din piatră de calcar, legate cu mortar, tencuite în interior și exterior. Voievodul Mihai Viteazul emite la 18 fe-

bruarie 1600, la Alba-Iulia, o diplomă prin care se acorda titlul de no-bil lui **Gheorghe Ciocă-nești**, castelan al Cetății Jdioara. (Printre oamenii de încredere ai Domnului Mihai, ca și frații Buzești din Oltenia, s-au aflat și frații Ciocănești din Banat:

Gheorghe, Nicolae, Ioan și Petru.) Denumirea de Ciocănești își are originea în așezarea, azi dispărută, **Chokoniest**, aflată odinioară în zona Făgetului bănățean. Din punct de vedere arheologic, cetatea a fost studiată în anul 1930 de istoricii bănățeni Constantin Daicoviciu și Ioachim Miloia. Ruinele cetății fac parte din patrimoniul istoric național.

"ÎN BANAT MI NEAMU"

Alina Trastău s-a născut la 4 septembrie 1984. A absolvit Facultatea de Management Turistic și Comercial. Este funcționar public, ocupându-se cu organizarea de workshop-uri și cursuri gratuite de calificare pentru șomerii de la sate. S-a întâlnit cu muzica populară în copilărie, bunicul din Criciova fiind cel care a obișnuit-o cu cântecele rugilor bănățene. Alina a studiat cu pasiune folclorul bănățean și a urmat Școala de Artă Populară din Timișoara, clasa doamnei Ana Pacatiuș, cunoscuta interpretă fiindu-i și model în muzică. A debutat pe scenă la 19 ani, cu melodia „Pe ogașul cu imală”, la un festival al ansamblului „Doina Timișului”. Primul album realizat, „În Banat mi-i neamu”, este urmat de un al doilea, în anul 2014, cel de-al doilea cu cântece de muzică populară dar și cu cântece de petrecere. Este organizator de evenimente ale satului bănățean, dar și realizator la televiziunea locală TEN Lugoj.

SĂRBĂTOAREA
CETĂȚII

La 3 septembrie 2006 la Criciova a avut loc prima ediție a sărbătorii intitulate „Zilele Cetății Jdioara”, un bun prilej pentru local-

nici de a se întâlni pe platoul din mijlocul satului aflat în fața Căminului Cultural pentru a petrece după datină, în cânt și joc bănățean.

CRICIOVA

PORTRET MĂGULITOR

Scriitorul german **Johann Kaspar Steube** a călătorit prin Banat între anii 1772-1781. Fin observator al tradițiilor și obiceiurilor națiilor care populau Banatul secolului al XVIII-lea, Steube ne-a lăsat în cartea sa „**Nouă ani în Banat**” (apărută la Gotha în anul 1791) un portret măgulitor al româncelor bănățene: „Cât timp sunt necăsătorite, româncele merg cu capul descoperit sau cu părul împletit. În unele locuri, cele căsătorite își acoperă capul cu un fel de țesătură în dungi, uneori chiar cu mătase fină, îndoită în așa fel, de parcă ar fi o scufie. Fetele tinere, ca de altfel și femeile căsătorite, caută să-și sporească farmecul prin găteală. Fetele cred că obțin asta împletindu-și părul cu diferite fire de culoare verde, roșie sau galbenă și cu mărgelile în diferite culori. Femeile măritate atârnă de basmalele lor bani de valoare mică, dar trebuie să fie monezi de argint, de obicei groși sau aspri turcești. Mai există, ici colo, și femei măritate care au salbe cu monede de 17 creițari (Siebenzehner) sau de 20 de creițari (Kopfstuck). Pieptul româncelor măritate este împodobit, la rândul lui, cu monede, șiraguri de mărgean sau mărgelile de sticlă, iar țiganiile câștigă binișor pentru cerceii pe care îi fac.

Unele din românce poartă la târguri, la slujbele bisericesti sau cu alte ocazii, cămăși împodobite cu cusături din fir de lână, din fir de mătase și din fir de aur. Mai mult, cochetăria lor merge atât de departe încât, pentru a străluci la „balurile” lor, fetele împrumută adesea salbele de bani și șiragurile de perle - firește, în schimbul unei mici recompense - de la cele care, dintr-un motiv oarecare, sunt împiedicate să meargă la dans. O dovadă limpede că și ele sunt fiicele Evei”.

VILLA RUSTICA

În partea de nord a satului Criciova, la doar 300 de metri de șoseaua județeană, în locul numit de localnici „Tramnic”, pe o suprafață de aproximativ 600 de metri pătrați, arheologii **Constantin Daicoviciu și Ioachim Miloia** au descoperit în septembrie 1930 resturi de ziduri construite în sistem opus caementicium, piatra (tuf) fiind legată cu un mortar solid și de bună calitate. Acolo au fost

găsite bucăți de cărămidă, fragmente de tencuială vopsită și chiar resturi de pictură murală. De aici și supoziția că la Tramnic ar fi fost o mică așezare militară romană, un **castru** (de formă rectangulară) ori o **villa rustica**, posibil din secolul al III-lea e.n.,

cu atât mai mult cu cât la Criciova arheologii au descoperit o mină de fier localizată în Munții Poiana Ruscă, pe Valea Timișului, exploatată încă din perioada romană.

PETRE ARNĂUTU

Fotbalistul Petre Arnăutu s-a născut în satul Jdioara la 25 iunie 1947. Profesor de educație fizică, a fost un excepțional

apărător al echipei de fotbal „Politehnica” Timișoara, fundaș central dreapta, cu o detență deosebită, un adevărat maestru al jocului

cu capul și un adevărat lider de echipă (1973 - 1977). Profesor de educație fizică și antrenor de fotbal, prin mâinile sale a trecut și cel care va deveni

jucător al celebrei echipe **AC Milan** și **Internaționale Milano**, dar și al naționalei României: **Cosmin Contra**.